

zaaknummer 2010 T 093(1)

datum 23 december 2011

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klagster,
juridisch adviseur: mr. S.S. van Gijn, advocaat te Amsterdam,

tegen:

(wijlen) [naam],
geboren op [datum], overleden in [jaar],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens haar leven lid van de Congregatie der zusters van De Voorzienigheid.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 29 juni 2011. Op 29 juli 2011 is bij de griffie een reactie binnengekomen van zuster [naam], algemeen overste van de Congregatie der zusters van De Voorzienigheid. Op 13 oktober 2011 is bij de griffie een inhoudelijke reactie ingekomen, namens zuster Terpstra, van de juridisch stafmedewerker KNR mr. [naam]. Op 8 december 2011 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onderaan dit advies te noemen leden. Klagster is verschenen met [naam], maatschappelijk werkster en de heer [naam], verpleegkundige van woonvoorziening [naam]. Klagster heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mr. Van Gijn. Namens aangeklaagde is verschenen [naam], (inmiddels) oud algemeen overste van de Congregatie, vergezeld door [naam], nieuw algemeen overste van de Congregatie.

2. De klacht

2.1. Klagster stelt dat zij seksueel is misbruikt door aangeklaagde in de periode van 1961 tot ongeveer 1966. Klagster is op tienjarige leeftijd in het kindertehuis [naam] in [plaats] geplaatst, nadat haar vader haar vanaf haar zesde jaar had misbruikt. Klagster komt uit een gezin met zestien kinderen. Aangeklaagde werkte in het kindertehuis.

Aangeklaagde “rommelde” al langer met oudere meisjes en nam klaagster erbij toen klaagster tien jaar oud was. Aangeklaagde sliep achterin in de slaapzaal van de kinderen in een kleine cel. Aangeklaagde kwam bij klaagster, die achterin in de slaapzaal sliep in het onderste stapelbed. Aangeklaagde aaide de borsten van klaagster en stak haar vingers in het geslachtsorgaan van klaagster. Voorts tongzoende aangeklaagde klaagster en moest klaagster het geslachtsorgaan van aangeklaagde likken. Deze gebeurtenissen vonden dagelijks plaats in de avond wanneer de andere meisjes sliepen. Omdat de meisjes allemaal met de handen boven de dekens en met de neus naar rechts moesten liggen, merkten de andere meisjes niet veel van het gebeuren in het achterste stapelbed. Toen klaagster eenmaal naar het bovenste stapelbed was verhuisd, hield het misbruik op.

2.2 Klaagster weet zich nog de naam te herinneren van het oudere meisje dat eveneens door aangeklaagde werd misbruikt en zij heeft ook nog contact met deze vrouw. Deze wil echter geen verklaring afleggen.

2.3 Het misbruik heeft grote invloed gehad op het leven van klaagster. Klaagster heeft nooit een opleiding kunnen volgen en heeft, totdat zij werd afgekeurd op psychische gronden, altijd als schoonmaakster gewerkt in ziekenhuizen en bejaardentehuizen. Klaagster heeft problemen ondervonden op het emotionele en relationele vlak. Klaagster hoort stemmen in haar hoofd die haar opdrachten geven. Tot twee maal toe heeft klaagster in het verleden een zelfmoordpoging ondernomen. Wanneer klaagster de haar voorgeschreven medicatie niet neemt, loopt zij de kans in een psychose te geraken. Klaagster staat onder voordurende psychologische behandeling.

2.4 Recent heeft een gesprek tussen klaagster en [overste] plaatsgehad. Dit gaf klaagster wel een goed gevoel, maar zij beschouwt het als een druppel op de gloeiende plaat.

2.3 Klaagster wil dat haar klacht gegrond wordt verklaard en dat de jeugd wordt beschermd tegen mensen als aangeklaagde. Bovendien wil klaagster in aanmerking komen voor een schadevergoeding.

3. Het verweer

3.1 Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. [Overste] heeft in haar reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht.

Uit dat onderzoek is gebleken dat het kindertehuis in 1977 is overgenomen door de burgerlijke stichting [naam]stichting en dat het archief van vóór 1977 is vernietigd. Wat betreft de levensloop van aangeklaagde bevestigt [overste] dat aangeklaagde in genoemde jaren de leiding had over een groep meisjes die was ondergebracht in het zogeheten oude huis, waar de omstandigheden niet ideaal waren. [Overste] kan ontkennen noch bevestigen dat klaagster deel uitmaakte van de groep die onder de hoede van aangeklaagde viel.

3.2 De algemeen overste uit genoemde periode is nog in leven, maar vanwege ouderdomsproblemen niet in staat een verklaring af te leggen. Wanneer de overste echter op de hoogte zou zijn geweest van gebeurtenissen zoals door klaagster omschreven, zou zij zeker maatregelen hebben getroffen. Het welzijn van de kinderen kwam binnen de Congregatie altijd op de eerste plaats.

3.3 Aangeklaagde stond binnen de Congregatie bekend als een moeilijk persoon van wie men niet goed hoogte van kon krijgen, maar noch uit de archieven noch uit verklaringen van

medezusters dan wel oud-leerlingen is te concluderen dat er sprake is geweest van mogelijk onoorbaar gedrag van aangeklaagde jegens minderjarige meisjes.

[Overste] wil hiermee niet zeggen dat zij geen geloof hecht aan de beleving van klaagster. De hele jeugd van klaagster staat in het teken van seksueel misbruik. Indien in redelijkheid mag worden aangenomen dat aangeklaagde zich eveneens schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik, dan acht de congregatie dit zeer verwerpelijk. Het kindertehuis had voor klaagster een veilige en vertrouwde omgeving moeten zijn, temeer daar klaagster juist vanwege seksueel misbruik door haar eigen vader op het internaat werd geplaatst.

3.4 De Congregatie wil de pijn die klaagster heeft geleden vanwege hetgeen haar mogelijk door klaagster is aangedaan erkennen en daarvoor de oprechte verontschuldigheden aanbieden. De Congregatie betreurt het zeer dat klaagster enorme psychische problemen heeft moeten ondervinden als gevolg van de traumatische gebeurtenissen in haar leven.

[Overste] is met klaagster in gesprek gegaan om op deze wijze bij te dragen aan het verwerkingsproces van klaagster.

3.5 [Overste] heeft ter zitting gesteld dat zij klaagster bewondert voor de wijze waarop zij met deze klacht naar buiten komt. Het oordeel over de aanklacht laat zij aan de Klachtencommissie over, nu de feiten na zo lange tijd niet meer te achterhalen zijn.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure.

4.3 Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat zij niet uitsluitend kan afgaan op de verklaring van één klager. Het is een elementair rechtsbeginsel dat iemand niet wordt veroordeeld op grond van één enkele verklaring. Dit elementaire rechtsbeginsel moet ook in deze procedure in acht worden genomen.

4.4 De verklaring van klaagster is op de Klachtencommissie oprecht overgekomen. In de thans voorliggende zaak zijn echter geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klager ondersteunen.

4.5 Gelet op bovenstaande overwegingen heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klaagster heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht niet gegrond kan worden verklaard, waarmee overigens bepaald niet gezegd wil zijn dat de door klaagster gestelde feiten niet waar zijn.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie der Zusters van De Voorzienigheid de klacht ongegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 23 december 2011 door mr. P.A.M. Hendriks, voorzitter, drs. J.L.H.H. Kunnen en prof.dr. W.H.G. Wolters, leden, bijgestaan door mr. I.C.T.M. Jongens-Manders, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie en aan klaagster verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.